

ELŐSZÓ

E könyvben – a Jugoszláviai magyar diakrón népmesegyűjtemény II. kötetében – az 1989-ben és 1990-ben Jugoszlávia-szerte gyűjtött meséket adom közre, amelyeket a helyszínen vettem fel kazettára kiváló vagy aránylag jó mesemondóktól.

Vannak szövegeink Bácskából, Bánátból, Szlavóniából, Muravidékről meg Baranyából. Néhány meseszöveg az egyetemi hallgatókkal folytatott kísérlet anyagából származik. Tíz év alatt évente egyszer leírtam velük egy erre szentelt gyakorlati órán egy szépnek, kedvesnek tartott mesét, amelyiket otthon (a faluban, szülőhelyükön, lakhelyükön) valamelyik közeli hozzátartozójuktól vagy más személyektől, mesemondásra, mesehallgatásra összegyűlt közösségben hallottak. A nyelvjárástan oktatása során a szemináriumi munkák is megmentettek néhány szép mesét nyelvjárási feljegyzésben. Így jelentkezett például Varjú Teréz Mátyás királyról, Márkó királyfiról szóló gyűjteménye. Csak egyetlen egy mese született leíratással, a Mese a Vasfejű emberről című. Az adatszolgáltatótól munkától elnehezült kézzel, ide-oda dülöngélő betűkkel írott szöveg – annak ellenére, hogy hiányzott az ihletet adó közönség, hallgatóság, még az egyszemélyes közönség, azaz a gyűjtő inspiráló hatása is – mégis életes, valóságselemekkel átszótt, így az elhíhetőség szintjén áll. Az irrealitás és a valóság kontrasztja teszi mesévé.

